

# HANGYÁK

## Szövetkezeti Kartársaink!

Az új központ szervezkedő munkálataival tullehelten elérünk ahhoz a stációhoz is, hogy lapunkat, a Hangyák lapját, megindíthattuk.

Megkönnyebülten lélegzünk fel a tudatra, hogy a huzamos nyomasztó gazdasági viszonyok idegörlő és sok esetben minden igyekezetet, minden becsületes törekvést meghiusító nehézségei között, szövetkezeteink féltve és gonddal ápolt virágos kertjének áldott kezű kertészeihez, szövetkezeti vezetőinkhez, mégis csak gyakrabban szólhatunk néhány biztató szót, mégis csak gyakrabban nyújthatunk jövőre tanácsainkkal, figyelmeztetéseinkkel segédkezet nehéz feladatukhoz és becsületes, tudatos emberbaráti tevékenységükhöz.

Fogadják minden szavunkat egy meleg bajtársi kézszorításként, melyre oly régóta, oly őszintén várakoztunk és mikor e kis lap hasábjain szövetkezeteinkhez ellátogatunk, fogadjanak Önök is azzal a szeretettel, olvassák tizeneteinket azzal a figyelemmel, amellyel soraikat és betűiket mi is mindig fogadjuk, midőn azok hosszú vándorlás után hozzánk beérkeznek és magukkal hozzák a gazdák kis társadalmának a falunak a központ iránt megnyilvánuló becsülését, felmelegítő jóleső bizalmát, elismerését s bizony többször panaszkodásait is.

Kérjük kartársainkat, hogy kis lapunk tanácsait, jóakaratu figyelmeztetéseit olvassák el minden alkalommal és hajtsák is végre legjobb erejük és tudásuk szerint. Lapunk minden egyes száma körlevél szövetkezeteinkhez és a központ munkáját erősen megkönnyíti minden ügybarátunk, ha a lapban olvasott felkéréseinknek és figyelmeztetéseinknek eleget tesz.

Munkánk nagyon terhes, de fokozzuk munkakedvünket, bátorítsuk önbizalmunkat, gondolva mindig többi derék munkatársunkra, a kik messzi vidékek falvaiból, egy nemes emberi indulatból, a felebaráti szeretetből táplálkozó szövetkezeti eszméért folytatott küzdelmük közben felénk nyújtják jobbjukat, hogy ebből a közös cél tudata által sugalt meleg, erőteltjes kézszorításból kitaratást merítsenek a munka folytatására. Ők bennünk, mi bennük keressük az erőt, a mely, ha mindannyiunk keze egy kézszorításban találkozik, mindent lebir, mindent felülmul. Terjesszük a szövetkezeti eszme szeretetét, mutassunk rá büszkén a szürke szövetkezeti boltocskára, mely szerény hétköznapi külseje alatt a legszebb emberbaráti eszmét melengeti és takargatja, mutassunk rá minden alkalommal arra a magocskára, a mely ha idővel terebélyes fává növekedik, árnyékában az egész falu népe megpihenhet és gyümölcseit minden fia élvezheti.

Legyünk rajta, hogy a szövetkezeti eszme szeretetében minden szív egy szívvé egyesüljön, mert e szív dobbanása a boldogabb emberi

jövő dobbanása, mert ez eszme szeretete, egy munkájában eredményes élet és jövő szeretete.

Fordítsunk a szövetkezeti munka erkölcsi céljainak ismertetésére a jelen időkben még fokozottabb gondot, ügybarátaink tegyék a szomszédos testvérszövetkezetekkel és azok vezetőivel az érintkezést minél sűrűbbé, e testvér-intézményeket tekintsék igazi testvéreiknek, segítsék, támogassák egymást válllvetve, mert így minden nehézség, minden akadály csak meghatványozza erejüket, megacélosítja magasztos áaratukat és a szövetkezeti eszmébe vetett hitük és meggyőződésük a mi és minden szövetkezeti munkás hitével és meggyőződésével, egy mindnyájunk boldogulását és erkölcsi jólétét szolgáló céltudatos munkába fog összeformni. (—th.)

## Maradunk

azon az úton, melyen elindultunk és eddig haladtunk, előre.

Mondjuk pedig ezt a városi és falusi szövetkezeteinknek annak a világfelfordulásnak alkalmából, mely a világháborúra következett és mely napjainkban is javában tart.

Közéletben és irodalomban, mint az egyesek életében új célok, új eszközök, új törekvések állanak elő és egyes emberek, mint tömegek hirdetik a szakítást a múlttal. Nem úgy gondolkoznak és éreznek, mint tegnap; nem azt teszik ma, mint amit a tegnap délbe hagytak.

Ezzel a zürzavarral szemben mi „Hangya Szövetkezetek“ nyugodtan és bátorsággal mondhatjuk: ami munkánk a faji és felekezeti különbségre nem tekintő ember szeretet munkája volt a múltban, az, mely a falusi kisgazdákat, a városi kisiparosokat, általán a kis tőkés, vagy éppen tőke nélküli szegényebb embereket támogatta, lehet-e hatalom, mely rossz szemmel nézne reánk?

Mi a múltban mindenütt, ahol kívánták összegyűjtöttük az embereket, felvilágosítottuk őket a szövetkezetek előnyeiről és megkérdeztük őket: akarjátok-e, hogy jó áruval lássanak el olcsóbb árak mellett, mint eddig fizettek, akarjátok-e az uzsora megszüntetését és saját vagyoni gyarapodásotok?

Ahol megértettek minket — szövetkezetek saját erejükből boltot nyitottak és rövid időn belül láthaták a szövetkezetek hasznosságát. Igaz, hogy a háboru nehezebbé tette a központból való ellátását a szövetkezeteknek, oly mértékben és olyan gyorsan — a mint a háboru előtt volt. De kérdjük van e olyan becsületes és tisztességes vállalkozás, melynek a háboru ne ártott volna? Megállott a tudományok művelése és sokszorosan félbeszakadt az iskolákban a békeidején ki-nívvelt ismeretek terjesztése. Vissza esett a földművelés és állattenyésztés — megszüntek egész iparágak: meglelt zavarva a termelés mindentűt.

De fennakadt ezzel kapcsolatban a kereskedés is, részint a termelés hiánya, részint a vasúti szállítás zavarai következtében.

A visszaesés azonban el nem térített az uttól, csak nehezebbé tette a haladást. A központ a háboru alatt is megszerezte a megszerezhető árukat és ellátta szövetkezeteit azokkal, habár nem a békebeli mértékben.

Az elszakadás után új központot teremtünk, melyre első sorban hárul az árubeszerzés kötelessége mindazokkal az eddig soha nem ismert nehézségekkel, melyekkel ma nagymennyiségű és jó minőségű áru beszerzése jár.

Amivel eddig az erdélyi szövetkezeteknek és a két kirendeltségnek nem kellett törődni — a tőke és áruhitel kérdése első sorban emelkedett az új központ elé. Ma csak egyetlen falusi boltnak áruval való ellátása 100.000, vagy több 100.000 L. pénzt igényel. Hát annyi száz szövetkezeté?

A postai és vasúti szállítás a felelőség kizárásával sokszor és sokhelyt lehetetlen — ahol lehetséges össze nem hasonlítható költségeket von maga után.

Ezek a nagy nehézségek mind nem térítettek és reméljük nem térítenek le az eddig követett útról. A központ igyekszik a volt központ helyébe lépni és a volt monarchia széttört darabjain még működő gyárakból mint régi összeköttetések alapján, meg az új állam kereskedéséből mind nagyobb mérvben szerzi meg a szövetkezetek szükségleteit. Igyekszik azt a szellemét mely a szövetkezetekben meghonosult

semmi mást, mint a tisztességes magyar kereskedést — fenntartani és az új állami keretek között elismerést szerezni magának. Mind olyan célok, melyek új hazánkban is értékesek. Ezért mi bátran mondhatjuk: maradunk!

## Hitel igények és az ideiglenes pénzügyi helyzet javítására teendő intézkedések.

A korona beváltásával kapcsolatos pénzügyi helyzet nehéz feladat elé állította a legtökeerősebb bankokat és vállalatokat is. Hogyne érezné a pénzügyi viszonyok súlyát és hátrányait a községi fogyasztási szövetkezet, mely a nép szerény pénzeckéjéből felépülő forgótőkével és e mellett csak a fogyasztó tagok érdekeit szem előtt tartó munkával, minden nyerészkedési szándék kizárásával fejtette ki működését a hosszú háboru és az ezt követő rendkívüli gazdasági helyzet egész időtartama alatt. A szövetkezetek vezetőink önzetlen tevékenységét, fáradozásait és leleményességét, ismert odaadó munkásságuk mellett is erősen próbára teszi a mai helyzet annál is inkább, mert az egyszerűbb gondolkozású és igényteljes tagokat a helyzet nehézségeiről fel kell világosítsák és megnyugtassák, nehogy a szövetkezet nehéz helyzetét és a jelen viszonyok által korlátozott

működésének okát a hibás vezetésnek tulajdonítsák és a vezetőséggel szemben bizalmukat elveszítik.

Természetes, hogy a pénzügyi helyzet javítására sok szövetkezet a Hangya központhoz fordul hitel igényeivel. A központ a 40%-os bonok beváltásáig tehetségéhez képest nyújtott is ideiglenes áruhitelt a gyöngébb tőkeerejű szövetkezetek támogatására, bár a pénzügyi nehézségek a központot is ép oly súlyosan érintik és korlátozzák működésében, mint bármely más vállalatot, bármily tőkeerővel rendelkezett is az a beváltás előtt. Központunk azonban a szövetkezetek központi tartozásában megnyilvánuló kihitelezéseit a 40%-os bonok, beváltási időpontján túl semmi körülmények között sem fogja tudni nélkülözni és a testvér szövetkezetek hathatósabb áruellátása érdekében, tehát magasabb érdekből a leghatározottabban kéri és elvárja szövetkezetektől, hogy központi tartozásaikat a 40%-os bonok beváltásakor lehetőleg teljesen kiegyenlítsék.

A szövetkezetek tehát kintlevő hitelek behajtására szintén és sürgősen a legnagyobb eréllyel intézkedjenek és hitel igényeikkel forduljanak a szövetkezet vagyonosabb gazda-tagjaihoz, akik a kis szövetkezetet nagyobb bevásárlásainál a múltban is kölcsönökkel mindig támogatták. Az ellenőreink közreműködésével összes szövetkezeteknél indítandó tag és tőkegyűjtéssel kapcsolatosan legyen rajta minden szövetkezeti vezető, hogy a szövetkezet forgótőkéje emeltessék és hogy a tagok ládikájában esetleg heverő pénzek előkerüljenek és mint a tagoktól kapott kölcsönök a szövetkezet hitelgyényeinek kielégítésére fordításának és az általános gazdasági élet támogatására forgalomba vonassanak. A szövetkezetek vezetőségének nagy gondot kell fordítani arra is, hogy velünk együtt a 40%-os bonok beváltásának időpontja iránt az illetékes helyeken állandóan érdeklődjenek és mielőtt a beváltásról értesülnek, azt azonnal eszközölik. Véleményünk szerint a hatóságok is támogatni fogják e tekintetben a szövetkezeteket, mint olyan intézményeket, amelyek erkölcsi alapon, a szegényebb néposztály gazdasági érdekeit szolgálják és mint ilyenek először igényelhetik a köztől is a jóakaratu támogatást.

Szövetkezeteink bathatósabb működése elsősorban attól függ, hogy mint tagok milyen mértékig támogatják nagy szövetkezetüket a Hangya központot. A szövetkezet vezetői minden törekvésükkel iparkodjanak tehát a kis szövetkezet egész vásárló készsége és a rendelkezésre álló napibevételeiket a jövőben a központhoz irányítani. A rendszeresen központosítandó kis tőkék, tekintve szövetkezeteink nagy számát csak így verődhetnek össze egy hatalmas forgótőkévé, amellyel a szövetkezeti központ izmosodva, szövetkezeteit sokkal nagyobb erővel tudja a rendkívüli helyzetben támogatni és a jelen viszonyok között is erős szövetkezetek központhoz irányított erőfeszítését ésszerűen a gyöngébb testvér szövetkezetek támogatására fordítani.

Ellenőreink útján, akik a közeljövőben összes szövetkezeteinket meglátogatják, áru- és pénzforgalmi hálózatunkat kifogjuk építeni, hogy szervezetünk technikai tökéletesítésével könnyebbé és gyorsabbá tegyük a mai forgalmi nehézségek között a szövetkezeteinkkel való érintkezést, a pénzügyi és áru elosztó szövetkezeti gócpontok felállításával. E komoly és megfontolt törekvésünk azonban, csak a szövetkezeti ügyvezetők teljes megértése és támogatása, valamint össz munkál-

kodása mellett sikerülhet. Az ellenőreink által nyújtandó tanácsainkat, az ügyvitel megfelelő szervezésére és a legközelebbi teendőkre nézve iparkodjanak ügyvezetőink a legnagyobb odaadással teljesíteni és minden vonatkozásukban keresztülvinni, mért így nemcsak szövetkezeteink hathatós anyagi gyarapodását reméljük, hanem ennek nyomán a szövetkezeti vezetők is elérhetik hogy az anyagilag állandóan gyarapodó szövetkezet központi támogatással a szövetkezetnél kifejtendő munkásságát, az intézmény anyagi erejéhez képest hova-tovább erősebb mértékben fogja tudni honorálni, hogy így önzetlen és mély erkölcsi értékkel bíró munkásságuk anyagi eredményeit is inkább élvezhessék.

A működésünket tökéletesítő áru és pénzforgalmi gócpontosítással kapcsolatosan ellenőreink a szövetkezet tag és tőkegyűjtő aktióját is a szövetkezeti vezetőkkel karöltve megszervezik és e célra állandó taggyűjtő bizottságot létesítenek, melynek sikeres működése rövid időn belül a szövetkezet pénzügyi helyzetének lényeges javulását kell eredményezze. A fent vázolt hitel-, pénz- és áruforgalmi aktió egyes teendői egymásból folynak, azok egy időben és egyszerre párhuzamosan végzendők és teljesítendők, mert az egyik tevékenység sikere a másik tevékenység kifejtése nélkül bizonytalanná és kétes értékűvé válik. Jövő munkálkodásának eredményessége és hatékonysága érdekében testvér szövetkezeteinknek külön egymással és mindnyájan központunkkal szövetkezniük kell, a szövetkezeti munka legigazibb és legszeretetteljesebb értelmében, a legmesszebbmenő jóakarattal, lelkiismeretességgel és készséggel, ha kell a legfáradságosabb munka árán is abban a biztos tudatban, hogy így erőnket szövetkezeteink anyagi és erkölcsi jóléte érdekében hatványozott mértékben megsokszorosíthatjuk és a szövetkezeti eszme messzeemenő emberi céljait és kulturális lehetőségeit erős anyagi alapokra helyezhetjük.

## A központ közleményei.

**A kihitelezések szigorú ellenőrzése és behajtása.** A mai nehéz pénzügyi viszonyok a szövetkezet életbevágó érdekében nem tűrik meg a kihitelezést. — Több ellenőrnk jelenti, hogy egyes igazgatóságok gyöngé ellenőrzése miatt egy egy lelkiismeretlen üzletvezető a hitelek égise alatt a szövetkezetek pénzét is használja saját céljaira és elvonja a szövetkezet forgótőkéjétől, holott nem kell bizonyítanunk, hogy a szövetkezetnek a mai pénzügyi viszonyok mellett minden kis pénzére szüksége van.

Nyomatékosan felkérjük szövetkezeteink igazgatóságát, hogy az üzletvezetőket a kihitelezéstől szigorúan, pénzbírság terhe mellett, tilítsák el. Hetenként legalább három ízben vegyék át a napi bevételeket, szigorúan kísérik figyelemmel, hogy a napi bevételek a szövetkezet árukészletével arányban állanak-e, hogy azok összege arányosan az árukészlet értékével csökken-e, vagy emelkedik. Kérjük fel az ügyvezetőket, hogy a hitelkönyvet hetenként legalább egyszer szigorúan vizsgálják meg és hogy a **hitelező üzletvezető nevét azonnal jelentse be a központunknak.** Az ilyen üzletvezető azonnali kicseréléséről nemcsak gondoskodni fogunk, hanem az igazgatóság írásbeli utasítása nélkül adott hiteleket áruhiánynak és hitlen vagyongezelésnek fogjuk minősíteni és az üzletvezető óvadékából, vagy bárhol található vagyonából, szolgálati szerződése értelmében, mint áruhiányt, azonnal levonásba hozzuk és a szövetkezet számára minden törvényes eszközzel biztosítjuk.

Az eddig nyújtott kihitelezések azonnali és sürgős behajtása iránt szíveskedjék a legszigorubb

intézkedéseket megtenni és arra, szükség esetén, központunk támogatását is kérni.

Jóindulatulag figyelmeztetjük szövetkezeteink vezetőit, hogy a kellő ellenőrzés elmulasztásából és a kihitelezések behajthatatlanságából vagy más természetű hátrányaiból a szövetkezetet ért kárért az alapszabályok 39. §-a szerint is törvényes anyagi felelősséggel tartoznak.

**Az üres szeszes vashordók helyes kezelése** céljából közöljük, hogy a megüresedett szeszes vastartányokat vízzel kimosni nem szabad, mert ez által belseje megrozsdásodik. Ugy-szintén benzinnel, vagy hasonló más anyagokkal sem szabad azokat megtölteni, mert ez esetben a hordók kitaraktatása tetemes költséggel jár, amellyel az illető szövetkezetet lenne kénytelen a Hangya megterhelni. Másrészt a kitaraktatás miatt a hordók bizonyos időre a forgalomtól vonatnának el, miáltal az amugy is megcsappant hordókészletünkkel a szállítást nem tudnók kellőképpen biztosítani.

Vashordókért rendszerint igen minimális betétösszeget számít fel a Hangya, hogy e cimen nagy összeg ne terhelje a szövetkezetet. Ha azonban a hordók indokolatlanul visszatartatnak, vagy más célra használtatnának fel, a helyzet kényszerítő hatása alatt arra lennének utalva, hogy a betétösszeget, a mai áraknak megfelelően, felemeljék és kölcsönadják felszámításával a beküldést előmozdítsuk. E figyelmeztetésünket kérjük állandóan szemelőtt tartani és követni.

**Konyhakerti magvakra** vonatkozó megrendelésüket, kérjük, mielőbb küldjék be a szövetkezetek központunkhoz, hogy a szövetkezetek szükségleteit összeirhassuk és kellő időben gondoskodhassunk a szükségelt mag elszállításáról.

**Kaszák és kaszakellékekből** szövetkezeteink szükségletét a jövő sasonra idejében biztosítani kívánjuk s ezért szükséges, hogy szövetkezeteinkről e cikkekre az előjegyzések már most beküldessenek központunkhoz. Tehát felkérjük az ügyvezetőket, hogy a szövetkezet érdekében a rendelést *kasza, kaszakő, kaszaharika, kaszakötők, kaszakalapács, üllő, szabadalmazott kaszaverő készülék, kaszanyél és nyeles sarlóru* mielőbb adják meg a mennyiség és a kaszák nagyságának cm-ben pontos előírásával, amidőn is a rendelésen megjegyzendő, hogy az áruk a jövő év tavaszán szállítandók. E cikkekből a raktáron levő készletünk a szövetkezetek által már ismert régi, jóminőségű gyártmányokból áll, pl. Hangyakaszák, horgany jegyű kaszakövek stb., mely cikkek árának versenyképességéről már előre is megnyugtathatjuk szövetkezeteinket.

**Szállítani** árut darabárúként jelenleg nem lehet. Ezért több, egy áruelosztó szövetkezethez gravitáló, szövetkezet rendelt áruit egy csoportkocsiba rakva, kísérvél szállítjuk az elosztó szövetkezet állomására, mivel csak ily módon tudjuk az áruszállítást sikeresen eszközölni. Esetről-esetre a „Hangya” lapunkban közölni fogjuk az ekép irányítandó csoportkocsik indítási idejét és utirányát, melyre az ügyvezetők figyelmét felhívjuk és kérjük, hogy rendeléseiket soronkivül a központhoz küldjék be.

**Értesítés.** Közöljük szövetkezeteinkkel, hogy mindennemű teheráru forgalmat a bukaresti C. F. R. vezérigazgatósága e hó 22-én kelt távirata alapján *bizonytalan időre beszüntetett.* Szállítani csak élelmiszereket, gabonát, fűtő- és világítóanyagokat lehet. — Ennélfogva a lapban közzétett csoportkocsik indítási-határideje változást szenved.

A mellékletet szerkeszti:  
DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BALINT

az E. O. E. titkára.

Megjelenik kéthetenként.